

Jutlus Nõos K, 26.02.20 kell 18.00, Palvapäev

Lektsioonid: 2Pt 1:1–11; Mt 6:16–21

Pihikõne: peapiiskopi karjasekiri ja Mt 26:35

Jutlus: Jl 2:12–17

Laulud: 65 (1–5); 473 (1); 67 (1–3, 4); 63 (1–3); 474; 66 (1–2)

Aga veel nüüdki ütleb Issand: Pöörduge minu poole kõigest südamest, paastudes, nuttes ja kurtes! Käristage lõhki oma süda, aga mitte oma riided, ja pöörduge Issanda, oma Jumala poole, sest tema on armuline ja halastaja, pika meelega ja rikas heldusest, ja tema kahetseb kurja! Kes teab, vahest ta pöördub ja kahetseb ja jätab enese järele õnnistuse, nii et te saate tuua roaohvrit ja joogiohvrit Issandale, oma Jumalale? Puhuge sarve Siionis, pühitsege paastupüha, kutsuge kokku pühalik koosolek! Koguge rahvas, pühitsege kogudust, tooge kokku vanemad, koguge lapsed ja imikud, peigmees tulgu välja oma toast ja pruut oma kambri! Eeskoja ja altari vahel nutku preestrid, Issanda teenrid, ja õelgu: Säasta, Issand, oma rahvast, ja ära anna oma pärisosa teotuseks, paganaile pilgata! Miks peaks rahvaste seas öeldama: Kus on nüüd nende Jumal?"

Piibliteadlased tunduvad olevat üksmeelel selles, et prohvet Joeli raamat koosneb kahest osast: neljast peatükist kaks esimest kirjeldavad minevikusündmusi, kaks viimast aga joonistavad pildi tulevikusündmustest.

Neid mõlemaid seob eshatoloogia, õpetus viimastest asjadest. Nii arvatavasti juba toimunud katastroof, mida näidatakse justkui nägemust rohutirtsu parve rünnakust ja selle tagajärjel tulnud põuast, kui ka tulevane Püha Vaimu väljavalamine, kosmilised tunnustähed on seotud kujutlusega peagi saabuvast Issanda päevast, mil Ta tuleb oma rahva üle kohut mõistma.

Siiski näitab meie tänane kirjakoht, et sel ennustataval Issanda päeval on võimalik püsima jääda. Kuidas siis? Meelt parandades!

Issand kutsub kõiki südamega tema poole pöörduma – paastudes, nuttes ja kurtes! Muutus peab toimuma südames ja mitte välistes asjades: „lõhki“ tuleb „käristada“ süda, mitte riided (riiete lõhkikäristamine oli Lähis-Idas mitte niivõrd patukahetsuse, kuivõrd „püha raeveu“ märk). Tuleb pöörduda Jumala poole.

Võidakse ju küsida, kas see pöördumine ka midagi annab. Suurte katastroofide ära hoidmine näikse sõltuvat ju inimesest. Vähemalt on sellisele kujutlusele üles ehitatud maailmapoliitika. Kui kliima soojeneb, siis tulevat inimestel jõud kokku võtta ja see protsess seisma panna. Kui Hiinast levib koroonaviirus, siis tuleb haigusepuhangu ümbrus karantiini sulgeda, et viiruse levikule piir panna. Kui naaberriik Venemaa ähvardab oma kasvava relvajõuga, siis tuleb vastata samaga, et võimalikku vaenlast heidutada ja nõnda agressioon ära hoida.

Võidakse küsida, mida annab kirikute praktika kriiside taandumise ja nende ärahoidmise eest palvetada. Keegi ju selle tulemusi ei märka, sest inimõistusele arusaadav põhjuse-tagajärje seos ei näi siin töötavat. Pole nii nagu Issandasse uskuv Eelija võistles Baali prohvetitega selles, kumma jumal on võimsam. Keegi ei hakka ju tänapäeval korraldama ülemaalisi palvusi kliima soojenemise, koroonaviiruse ja sõjalise agressiooni vältimiseks. Ei, katsutakse ilma hakkama saada, sest selline „metafüüsiline“ lahendus on ebateaduslik.

Kuid ometi on just meelesparanduses peetud palve – ja võimalikult suuri hulka ühendav selline palve – ainus, mis kriisides tõeliselt aitab. Miks? Prohvet Joel ja mitmed teised VT raamatud vastavad: sest Jumal on armuline ja halastaja, pika meelega ja rikas heldusest, Jumal kahetseb kurja. Jumal nimelt pole kiuslik nagu mõni inimene, kes palujale ei anna palutavat seetõttu, et talle ei meeldi paluja nägu. Ei, Jumal on nagu hea Isa kõigi jaoks, kes temasse usuvad.

Jeesus, taevane sõnumitooja inimkonnale ütleb ju Lk 11:11–13: „Aga missugune isa teie seast, kellelt poeg palub kala, annaks talle kala asemel mao? Või kui ta palub muna, annaks talle skorpioni? Kui nüüd teie, kes olete kurjad, oskate anda häid ande oma lastele, kui palju enam Isa taevast annab Püha Vaimu neile, kes teda paluvad!"

Püha Vaimu? Jällegi võidakse küsida, mida on kriisiolukorras teha Püha Vaimuga. Eelnevate

näidete valguses oleks ju Jumalalt tarvis tõhusat keskkonna puhastamise viisi, antiivirust või vaenuvägede demilitariseerimist. Vaimust üksi ei piisa, ütleb umbusklik.

Kuid Püha Vaimu abi antud kontekstis meenutab meile nt apostlik usutunnistus: „Mina usun Pühasse Vaimusse, üht püha kristlikku kirikut, pühade osadust, pattude andeksandmist, ihu ülestõusmist ja igavest elu.“ Need meetmed, mille peale kriisides loodetakse, on inimlikud. Inimlik on aga kaduv ja seepärast määratud hukule. Isegi kui kujutleda, et Jumal tagaks kõigi kriiside rahumeelse lahenemise, on viimselt tulemuseks ikkagi häving. Inimesed, nagu loeme nt Ps 90-st, on „nagu uni, nagu rohi, mis hommikul haljendab. See õitseb hommikul ja haljendab, õhtul see närtsib ja kuivab ära.“ Inimliku rahu tulemus on närtsimine ja kuivamine.

Kuid Püha Vaimu osaduses püsib inimene igavesti: Kristuse kirik ei hävi kunagi; pühade ehk usklike inimeste osadus ei kao kunagi, isegi surmas jääb inimene koguduseliikmeks – mis sest et magama uinunud liikmeks; patt ei suuda inimest Jumalast lahutada; surnud inimene tõuseb surnuist üles ja algab igavene elu.

Niisiis ei tasu loota, et viimselt kõik kriisid maailmast kaovad. Et maailma riigid ja majandused suudavad järk-järgult liikuda kriiside minimeerimise suunas, kuni lõpuks elab inimkond siin maa peal kooskõlas loodusega, kõik haigused on ravitavad ning valitseb rahu ja sõprus. Seda ei juhtu.

Ent miks ütleb siis prohvet meie kirjakohas: „Kes teab, vahest ta [Jumal] pöördub ja kahetseb ja jätab enese järele õnnistuse“? Seda Jumala pöördumist ja kahetsemist saab mõista kaheti. Esimene viis on see, kuidas Jumal kutsub tagasi oma hävituse ingli ja mõni maapealne katastroof peatub ning normaalne elu taastub.

Eile kuulsin uudistest, kuidas nt koroonaviirus on Hiinas juba taanduma hakanud. Miks ta järsku taanduma hakkas? Eks asja saab ka teaduslikult põhjendada, kuid võib-olla on see paljude eestpalvete tulemus? Võib-olla Jumal kuulis palveid ja võttis oma hävituse ingli hiina rahva kohalt ära?

Teine viis Jumala pöördumist ja kahetsemist mõista ongi eshatoloogiline, viimsete asjadega seotud. Jumal pöördub ja kahetseb seoses inimkonna tulevikuga. Pärast Aadama ja Eeva pattulangust on inimkond tegelikult määratud hukule. Kuid sellegipoolest tahtis Jumal pöörduda ja kahetseda. Ta saatis inimeste juurde oma Poja, kes võttis ristipuul surres enda peale kõigi inimeste patud.

Inimkond sai seeläbi võimaluse pääsemiseks. Seda olukorda võib sümboliseerida kujutleda Lk 23:32–43 kirjeldatu abil. Inimkond on nagu kaks kurjategijat, kes on on risti löödud Kristusest kahele poole. Selles on nad mõlemad võrdsed, et nad on kurja teinud ja on väärt surmanuhtlust. Neil mõlemal on võimalus Kristuse poole pöörduda ja armu paluda. Kuid siiski teeb seda neist ainult üks. Ja pääseb.

Nõnda on kõigil inimestel juba 2000 aastat olnud võimalik Kristuse poole pöörduda ja armu paluda. Osa neist teeb südame kõvaks ja loobub sellest. Teine aga alandab ennast, tunnustab enda süüdi ja paneb kogu lootuse Jumala peale. Kumma hulka tahame kuuluda meie?

Aga tänu Jumalale, olles Kristuse koguduse liikmed, oleme juba poole valinud! Oleme saanud Issandalt Püha Vaimu, et suuta iga päev meelt parandada ja seda pühapäevastel jumalateenistustel pihitalitusel ka üheskoos tunnustada.

Tänagi õhtul oleme siin kirikus selleks, et pöörduda parempoolse röövli kombel Kristuse poole ja paluda: „Jeesus, mõtle minu peale, kui sa tuled oma kuningriiki!“ Ja võib-olla Jeesus ütleb siis meilegi: „Tõesti, ma ütlen sulle, juba täna oled sa koos minuga paradiisis.“

Niisiis on meelega suur vägi. Prohvet kutsub meelega üles kogu rahvast. Mitte ainult „niigi usklike“ ehk kogudust, mitte ainult preestreid kui Jumala ja rahva vahendajaid, vaid kõiki: rahvavanemaid, nii suuri kui väikseid lapsi, peigmehi ja pruute (ehk siis noori inimesi).

Jumal kutsub ka eesti rahvast, kutsub eurooplasi ja kõiki maailma rahvaid. Kuidas teha Jumala hääl neile kuuldavaks?

See ongi meie kui Kristuse koguduse ülesanne. Ja see on meie elutöö. Siiski on Jumal meile selle töö meetodika vabaks jätnud. Ühel maal ja rahval ja konfessioonil on selle töö tegemisest oma ettekujutus, teisel teine. Kuid igaüks neist peab selle ettekujutuse leidma, parima lahenduse selgeks vaidlema ja siis selle ellu viima.

Andku kõigeväeline Kolmainu Jumal meile ja meie usuvendadele ja -õdedele selleks tarkust,

vagadust ja armastust!
Aamen.